

UNIVERZITET
CRNE GORE

FAKULTET
POLITIČKIH
N A U K A
PODGORICA

Premošćavanje vjere i politike: Uloga vjerskih i vjersko-baziranih aktera u poljsko-njemačkom pomirenju

Pitanje pomirenja u globalnoj politici privlači povećanu pažnju od početka devedesetih godina nakon uspostavljanja Komisije za istinu i pomirenje (Truth and Reconciliation Commission) u Južnoj Africi. Iako sam koncept nije politički, već je religiozno ukorijenjen, ušao je u političku sferu i postao sinonim stabilnog dugotrajnog mira. Od tada ideja o "obnovi odnosa" unutar i između razdvojenih ili podijeljenih društava primjenjena je i raspravljana kao alternativa suprotstavljenom realističkom pristupu rješavanju sukoba i izgradnji mira.

Među velikim brojem aktera uključenih u proces unapređenja pomirenja na svjetskoj skali postoji mnogo vjerskih i vjernih aktera čije prisustvo se rijetko javno raspravlja uprkos činjenici da je njihov angažman, ne rijetko, od presudnog značaja. Vjerski i vjersko bazirani akteri su već decenijama bili uključeni u procese ili pomirenje u situaciji obnavljanja odnosa nakon sukoba i transformacija u demokratske režime, često su nazvani "avangardni" u bilo kojih inicijativa u ovoj oblasti.

Jedan od primjera takvih aktivnosti je proces poljsko-nemačkog pomirenja. Činjenica da je proces pomirenja između "vječnih neprijatelja", Poljske i Nemačke uspio, u metafizičkim kategorijama se smatra "čudo pomirenja". Dok je u slučaju francusko-nemačkog pomirenja ideja o prevazilaženju teške istorije sukoba bila snažno podržana od strane domaćih i stranih političkih elita i prešla u širi kontekst evropskih integracija. Poljsko-nemačko pomirenje je bila značajno ometana od strane političkih situacija prvih decenija nakon Drugog svjetskog rata, u kojima su novi politički kontakti bili praktično nemogući. Svaki znak dobre volje koji se možda desio u tom periodu političkog i društvenog zastoynika obično je povezan sa religioznim stavovima i motivacijama različitih vjerskih i vjersko baziranih aktera. Uprkos činjenici da je sjećanje na ratnu traumu ostalo veoma živo za Poljake i Njemci, dugo su osećali i zapamtili gubitak "male otadžbine", "pioniri promjena", uglavnom motivisani religijskim osudama, polako su stvorili prostor za međusobni dijalog mnogo godina prije Vili Brandtovog *Ostpolitik*. Suština ovog procesa bila je dobro rezimirana 2015. godine u zajedničkoj izjavi predsjednika Poljske Andrzeja Duda i predsjednika Njemačke Joachima Gauka sa riječima "crkve su preuzele politiku".

Joanna Kulska je docent na međunarodnim odnosima na Institutu za političke nauke Univerziteta u Opoli (Poljska). Njeno istraživanje se fokusira na međunarodne kulturne odnose, religiju i međunarodne odnose, kao i razvoj savremene diplomatije.

Stipendista je John Paul II Fondacije iz Rima (2000) i Kosciuszko Fondacije u Njujorku. Gostujući je profesor na Univerzitetu u Majncu (2016). Direktor je master programa Poljsko-njemačko-francuska Evropa.

Srijeda, 9. maj 2018. godine
12-13h, sala V